

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1871-ik évi szeptember hó 24, 25-ik napjain

VAJÁNBAN TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1871-ik évi szeptember 24. s 25-ik napjain Vajánban tartotta meg lelkészavatással egybekötött őszi közgyűlését **Kun Bertalan** szuperintendens és **Bernáth Zsigmond** unghi egyházmegyei segédgondnok urak elnöklete alatt.

JELEN VOLTAK MINT KÉPVISELŐK:

Az abauji egyházmegyéből:

Dr. Ferenozy József, esperes, Bárczay Ödön, világi tanácsbíró.
Fodor Pál, egyházmegyei tanácsbíró.
Batta József, egyházmegyei főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből:

Török József, esperes, Ragályi Ferdinánd, segédgondnok.
Tóth Samu, egyházmegyei főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből:

Prágay Lajos, esperes,
Misley Károly, tanácsbíró.

A felsőborsodi egyházmegyéből:

Debreczeni Gábor, esperes, Ragályi György, segédgondnok,
Bodnár András, egyházmegyei főjegyző. Sypos Kálmán, tanácsbíró.

Az alsózemléni egyházmegyéből:

Körössy István, esperes, Pilissy Ferdinánd, tanácsbíró.
Kopré Ferenc, tanácsbíró,
Rác Lajos, egyházmegyei főjegyző.

Az unghi egyházmegyéből:

Szabó András, esperes.

Német Imre,

Rásky András,

Komáromy János,

Makkay Dániel, egyházmegyei tanácsbírák.

Bernáth Zsigmond, segédgondnok,

P. Horváth Gábor,

Bernáth Simon, tanácsbírák.

A felsőzempléni egyházmegyéből:

Laky András, esperes,

Rásky Lajos, egyházmegyei főjegyző.

Tóth Ferenc, deregnyői,

Dudás Lajos, kanizsai lelkészek.

Dercsényi Kálmán,

Kazinczy János, világi tanácsbírák.

A tornai egyházmegyéből:

Lovass Sámuel, esperes,

Vajányi Lajos, egyházmegyei főjegyző.

Farkas József, tanácsbíró.

A sárospataki főiskola részéről:

Szinyei Gerzson, akadémiai,

Szinyei Endre, gimnáziumi igazgatók.

Hegedűs László, világi algondnok.

Bálint József, egyházkerületi fő-, Misley Károly, al- és Bodnár Endre, helyettesített jegyzők s több egyházi s világi férfiak.

Egyik fő tárgyat képezvén jelen közgyűlésünknek az utóbbi két év alatt lelkészi alkalmazást nyert ifju lelkészeknek ünnepélyes fölvatása, a kitűzött vasárnapi napon harangjeladásra, istentiszteletre gyűlt egybe a helybeli templomba az egyházmegyéből s kiválólólag a vidékről összejött nagy közönség. Holott is a LXXXVIII-ik zsoltár három versének a gyülekezet általi buzgó eléneklése után *Maklárty Károly* papii elválasztott s egyik fölvatandó ifju lelkész lépett szószékbe, s fölvévén egyházi beszéde alapigéiül: I. Kor. 3: 11, 12, 13-ik verseit: alkalomszerűen előadá, hogy *mi maradandó és változható az egyházban*. Beszéde végeztével a 118-ik dicséret 5-ik versének eléneklése után *Kun Bertalan* szuperintendens úr lépett szószékbe, s előre bocsátván a jelen egyházi ünnepély célját, előadá, hogy *minő viszonyban kell állani a protestáns lelkészeknek, kit a bizalom szava választ, gyülekezetével? Oly viszonyban t. i. 1) minőben a lelkes tanító áll szerelett tanítványaihoz, mert a gyülekezet tanítót, még pedig lelki tanítót választ magának először is a maga lelkészen; 2) hogy örömben és bánatban együtt osztozó barátoknak is kell lenni a lelkészek gyülekezetében; 3) atyává, még pedig lelki atyává választatik a lelkész a gyülekezet által*. Beszéde zárszavaiban végre fölhívá különösen az ifju lelkészeket, hogy vessenek számot magukkal lelkiismeretesen arra nézve, vajjon éreznek-e magukban elegendő erőt, elhatározottságot, azon komoly és terhes kötelmek teljesítésére, melyek ezen viszony megalkotása és folytonos föntartásával együtt járnak s fölhívá őket, hogy mielőtt fölvatattának szent hivatalukra, nyilvánítsák szabad és lelkiismeretes elhatározásukat, jó lélekkel megfelelvén a következő kérdésekre: 1) *Vajjon meg vagynak-e lelkőkben győződve a keresztyén vallás isteni eredetéről, s minden más vallást meghaladó tökéletes és boldogító voltáról?* 2) *ha benső hivatásukat követve tiszta lélekkel vállalják-e föl a nagy felclősséggel járó lelki tanítói hivatalt?* 3) *ha készek-e esküvel is pecsételni, hogy a keresztyén vallás tudományát tisztán hirdetik, s a szerint kívánnak élni?* Mely kérdésekre, miután a fölhívott ifju lelkészek benső meggyőződést és elhatározást tükröző arccal mindnyájan hallható szóval s *igenlőleg* feleltek, a főpásztor az Úr áldását kívánta reájuk, hogy szent elhatározásukban s meggyőződésükben rendületlenül mind végig megmaradhassanak.

Ezután a fölavatandó ifju lelkészeknek rövid életrajzaik olvastattak föl a jegyzői kar által, mely alatt a megnevezettek egyenként fölállottak s ekként magukat a gyülekezetnek személyesen is bemutatták. Melynek végeztével együttesen kiállván, az előttük fölmondott esküt papi szent hivatalukra ünnepélyesen letették.

Majd a „Jövel szentlélek Uristen“ éneknek az ifju lelkészek által történt buzgó eléneklése után bekövetkező a fölavatás ünnepélyes mozzanata, elsőben is a felsőborsodi egyházmegye elválasztott esperese *Debreczeni Gábor* esperessé fölavatása hajtatott végre, ezután az ifju lelkészek állottak ki sorrenddel, s a vének kezeinek fejükre tétele és a főpásztor által reájuk mondott áldás mellett egyenként és egyetemesen papi szent hivatalukra fölavattattak, kik is mint az egyházmegyék által ilyenekül ajánlottak, névszerint következők: *Gecsey Péter* tarcali, *Kovács Sámuel* nagy-szalánci, *Lengyel Ferenc* sajó-keszűi, *Eperjessy Ferenc* mályinkai, *Lesko László* berentei, *Végh János* berzéki, *Buda János* nagy-géresi, *Abaházi Endre* kaki, *Igaz József* szerencsi, *Fazekas Ferenc* beszteri, *Abaházi József* lizskai, *Csizy János* gömör-szkárosi, *Lenkey Pál* kövecsesi, *Makláró Károly* papii, *Horkay István* kis-kövesdi, *Balsay István* ondi, *Szabó János* zilizi, *Sárkány Imre* tussai, *Papp József* runyai, *Apostol Gyula* laki, *Vladár József* edelényi, *Erdélyi Sándor* kis-bárii, *Nagy Ignác* tályai, *Nagy Gusztáv*, *Bokor József* sárospataki főiskolai hittanárok, *Seres József* mártón-falusi, *Urbán Mihály* záhonyi, *Péter József* barkai, *Csontó Károly* damaki lelkészek összesen 29-en.

Megtörténvén a fölavatás ünnepélyes cselekvénye, a főpásztor még utoljára Isten gyámolító kegyelmét kérvén a fölavatott ifju lelkészekre, komoly intéssel s buzgó jó kívánattal bocsátotta el őket nagy fontosságu s terhes felelősséggel járó szent hivataluk folytatására, s ezzel az egyszerű, de evangyéliomi szent vallásunk szelleméhez illő komoly egyházi ünnepély a 75-ik dicséret 3. és 4-ik verseinek a gyülekezet által történt buzgó eléneklésével bevégeztetett.

Azon nap délutáni óráiban a közgyűlés is megalakulván, elnök szuperintendens ur Isten segélyeért emelt buzgó fohász után a köztanácskozást megnyitottnak nyilvánította. Holott is:

1. Szuperintendens ur főgondnok urnak Budán kelt azon levelét mutatá föl, melyben jelenti, hogy a mennyiben részint ő felségének folyó évi szeptember hó végeig Budán mulatása, részint a felsőház üléseinek épen ez időre eső megnyitása Pestről távozását jelenben meg nem engedik, e miatt jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetett.

Jelentése tudomásul vétetvén, ennek folytán a világi elnökség elfoglalására legidősb segédgondnok *Bernáth Zsigmond* ur kéretett föl, ki is a föl hívásnak engedvén, elnöki székét a közgyűlés szívélyes üdvözlése között elfoglalta.

2. A gyűlésünkön meg nem jelent egyházmegyei segédgondnokok, kinevezett képviselők s egyházi hivatalnokok jelesen: *Lovász Miklós* tornai, *Szathmáry Király Pál* alsó-borsodi, ifjabb báró *Vay Miklós* alsózempléni, *Bárczay Albert* abauji segédgondnokok, *Papp János* tornai egyházmegyei küldött, *Apostol József* világi fő- és *Fekete Dezső* tiszteletbeli jegyzők elmaradásukat szintén írásilag kellő indokokkal igazolván:

Tudomásul szolgál, s egyszersmind a megjelentek megbízólevelei is igazoltaknak tekintettek.

3. A fölavatott ifju lelkészek papi okleveleik kiadására, s az ez alkalommal általuk szabályszerűen befizetendő illetékek beszédésére

kinevezettek: *Lovass Sámuel* tornai esperes elnöklete alatt *Prágay Lajos* alsó-, *Debreczeni Gábor* felsőborsodi esperesek és *Bálint József* egyházkerületi főjegyző; jelentésök a gyűlés folyama alatt bevértván.

4. Folyó évi július hó 10-én Sárospatakon tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve 4-ik száma alatt kelt határozat szerint a miskolci ugynevezett negyedik paplak eladatása s az ugyanott fölállított két elemi iskola ügyében

határozatilag szükségelt épülettervét s költségvetést a miskolci egyház föl nem terjesztvén :

Egyházkerületünk részéről megváratik, hogy a miskolci egyház a hivatolt határozatnak alkalmilag eleget tegyen.

5. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 5-ik szám alatti határozatára vonatkozólag az abauji egyházmegye jelenti, miszerint *Szentpétery János* hernád-németii, *Sebők Károly* nagy-kinizsi és *Tatár Mihály* csenéteni lelkészeket szavazatmulasztási pénzbírság fejében 2 forint fizetésre kötelezte, az erdő-horvátii egyház indoklását helyesül elfogadván, a fizetés alól föloldatni határozta. Hasonlóan a gömöri egyházmegye is jelenti, hogy miután *Szathmári Antal* harmaci lelkész a gömör-szkárosi és runyai egyházak magukat az egyházmegye előtt kellően igazolták, őket a bírság alul fölmentette, nemkülönb az alsözempléni egyházmegye is jelentvén, hogy a megyaszói lelkész a 2 frt bírságot az illető papi özvegyárvtárba befizette, a kis dopszai, berzéki és szerencsi egyházak pedig szavazatmulasztásukat elfogadható okokkal igazolták.

Tudomásul vétetik.

6. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 9-ik száma alatti határozata folytán a domesztika létesítése tárgyában megbízott küldöttség véleményes jelentése beadatván, fölolvastatott, melyszerint küldöttség a domesztika szükséges voltát elvileg elismeri; de minthogy az egész domesztika kérdés szerencsés megoldását sok részben az életbeléptetés alkalmas idejének megválasztásától véli függőnek: addig, míg az országos törvény az egyháznak államhozi viszonya tanulmány és vallásalap, általában a vallásviszonyok fölött részletesen nem rendelkezik, a domesztika létesítéséhez kezdeni időelőttinek látja, s ezért annak mily alapokra leendő fektetésének meghatározását is akkor véli célszerűen megalapíthatónak, midőn fölállításának alkalmas ideje előállott; ezuttal csak annak kíván kifejezést adni, hogy a domesztikát az összes magyar reformált gyülekezetek beleegyezésével és hozzájárulásával egyetemesnek javasolja, s csak azon nem vélt esetben látja szükségét egyedül magunkra szorítkozni, ha annak idejében a domesztika egyetemessé tételét a testvéregyházkerületek bele nem egyezése korlátolná. Minthogy azonban egyházkerületeinknek egyházi, iskolai szükségjeinknek önszegélyezési alapon leendő fedezéséről még országos segélybeni részesítésünk mellett is mindenestre gondoskodni kell: időnyerés tekintetéből szükségesnek látja előre is úgy intézkedni, hogy az összeülendő konvent minden egyházkerület szükségjeiről s anyagi állásáról biztos alapokon szerzett kimutatást már készen találjon; e célból egyházkerületünk részéről is egy küldöttség kineveztetését kéri, mely a már hasoncélra készült régebb munkálatokat is fölhasználván, egy a célnak teljesen megfelelő rovatos táblázat készítésén kívül arról is adjon véleményt, hogy ezen hivatalos kimutatás, miként és kik által eszközöltessék. Végül óhajtását fejezi ki, hogy egyházi s iskolai ügyeink rendezése végett mielőbb konvent tartassék, s mind ennek eszközzésére, mind a domesztika tárgyában tett s teendő intézkedéseinkhez hasonlók tételére a testvéregyházkerületek is fölszóllíttassanak.

Egyházkerületi közgyűlésünk küldöttségnek a domesztika érdekében kifejtett nézeteit helyeseknek találván, egy a testvéregyházkerületek hozzájárulásával létesítendő egyházaink, iskoláink, belhivatalnokaink minden anyagi szükségjeit felölelő országos domesztika szükséges voltát elvileg elismeri, s határozatilag kimondja; ugyanazért több közös intézésre váró szükségjeink között ennek is közös akarattal létesíthetése végett fölhívja a testvéregyházkerületeket, hogy a már eddig is mondhatni általánosan óhajtott s égető szükséggé vált konvent mielőbb lehető megtartására, s az általunk ajánlott módon a domesztikára vonatkozó elmunkálatra szükséges intézkedések a testvéregyházkerületekben is tétessenek meg.

A küldöttség által javasolt, s egyházkerületünk részéről is szükségesnek ismert hivatalos kimutatás készítésének alapul szolgáló rovatos táblázatokról leendő gondoskodással, általában a domesztika ügyének a mennyire lehet, a többi testvéregyházkerületekkel egyenlő

módon továbbvitelével véleményező küldöttség bizatik meg, minden e tárgyban teendő intézkedéséről szóló tudósítása időnként bevéartván.

7. Ugyanazon közgyűlés 33-ik száma alatti határozatra vonatkozólag, Héthy Antal urnak Vékey Sándor unghi egyházmegyei ügyvéd ur által fölterjesztett az iránti kérvénye tárgyában, hogy a néhai boldog emlékű pálóci Horváth Mária által neki csak haláláig haszonélvezetre hagyományozott ungvári birtokba beruházott 231 frt. 90 kr. összeg megtérítették, s az ungvári két háznak tűzkár ellen biztosítása iránt intézkedés tétetnék, véleményadással megbizott Horváth Antal egyházkerületi ügyész jelenti, hogy miután boldog emlékű pálóci Horváth Mária végrendeletileg a kérdéses házakat, vagy is azoknak haszonélvezetét Héthy Antal urnak hagyta, s az egyházkerület és unghi egyházmegye csak az ő halála után fognak örökölni, természetesen találja, hogy azon két háznak Héthy Antal ur életében egyházkerületünk s az unghi egyházmegye sem birtokosa, sem haszonélvezője, ennél fogva azon házakat addig, míg birtokába nem lép, fentartani, javítani nem tartozik, hanem haszonélvező Héthy Antal ur köteles azt a ház jövedelméből legjobb karban fentartani, mint azt eddig is tevé és erre bíróság útján is kötelezhető, annyival inkább, mivel tagadhatatlan, hogy a boldogult végrendelező azon házat használható jó karban és minden teher nélkül hagyta a főiskolának és az unghi egyházmegyének. Egyházkerületünk a kérdéses házakra, bizonytalan évekig folytonosan költekezvén, a ház fél értékét is rá költhetné, s ily módon nem a végrendelező óhajtása szerint, nem tisztán örökölné azt.

Ezzel kapcsolatban olvastatott az unghi egyházmegye folyó évi augusztus 22-én Gálócsban tartott közgyűlésének 19-ik számú határozata, melyszerint megütközéssel értesül, hogy Vékey Sándor egyházmegyei ügyvéd ur ez ügyet az egyházmegye teljes mellőzésével mintegy hivatalos színben terjesztette föl, s ennek tulajdonitja, hogy egyházkerületünk e tárgyban az illető egyházmegyét véleményadásra föl nem szólította; ugyanazért a felterjesztést magánjellegűnek tekintvén, kéri, hogy e tárgyban egyházkerületünk, s az unghi egyházmegye közt a boldog emlékű urhölgy alapítványára nézve létesített osztály alkalmával fennmaradt közös ügyeket, az egyenjogúság alapján mindenkor az unghi egyházmegyével együttesen intézni méltóztassék.

Egyházkerületünk a véleményező ügyvéd ur által kifejezett indokoknál fogva a Héthy Antal haszonélvező ur által házjavításra befektetett összeg megtérítésére, sem multa, sem jövőre nem érezheti magát kötelezettnek, haszonélvező urnak hagyván föl, hogy a jó állapotban haszonélvezetére hagyott házak körüli mindennemű javítási és biztosítási költségeket továbbra is fedezze.

Az unghi egyházmegyének jogosult fölterjesztése és fölszólalására nézve egyházkerületünk a kérdéses alapítványra vonatkozó osztály alkalmával fennmaradt közös ügyeket az unghi egyházmegyével ezután is együttesen fogván intézni, e tárgyban ez alkalommal hozott határozatáról is belenyugvás és tudomásvétel végett értesíttetni határozza.

8. Olvastatott a magyar királyi vallás- és oktatásügyi minisztérium Budán 1871-ik július 19. 11238-ik szám alatti leirata, mely szerint azon szoros összefüggésnél fogva, mely a jogtanodákon a meghatározott sorrendben előadott tantárgyak közt létezik, rendeltetik, hogy azon nyilvános akadémiai vagy lyceumi joghallgatók, kik az általuk már valamely előbbi fél évben hallgatott egyik vagy másik tantárgyból még nem tették le a vizsgát, csak akkor bocsáttassanak az általuk később hallgatott tantárgyakból vizsgálatra, ha az azokat megelőzőt valamennyi tantárgyból már kiállották az előirt vizsgákat.

E szabályrendelet hatálya alól kivételnek:

- a) az egyetemről jogakadémiákba átlépett tanulók, kik az ott hallgatott tantárgyakból a megalapított sorrenden kívül is megvizsgálhatók;
- b) azok, kik kivételes okoknál fogva felsőbbi engedély mellett azon kedvezményben részesíttetnek, hogy vizsgáikat időhöz nem kötve, a sorrenden kívül is letehetik.

- c) a katonai egy éves önkéntesek katonai önkéntesi szolgálatuk tartama idejére, a mennyiben ezen elfoglaltatásuk miatt maradtak volna hátralékban, valamely vizsgával, hogy ekkép elmulasztott vizsgáikat a következő tanfolyam idején belül is utánpótolhassák.

Szuperintendens ur jelentése szerint az illető iskolai hatóságokkal közöltetvén, tudomásul szolgál.

9. Olvastatott ugyanazon minisztérium Budán, 1871. augusztus 24. 20,205. szám alatti leirata, melyszerint a zempléni tanfelügyelőség fölterjesztése szerint az a gárdi, borsii, cigándi, kis-géresi, karádi, imregi, b.-sárai, zombori népiszkolák a törvényszabta kellékeknek meg nem felelvén, az 1868. 38. törvénycikk 15. §-a értelmében az első izbeni megintést kénytelen intézni, kérvén szuperintendens urat, miszerint érdeklett egyházközségeket, iskolájuknak idézett törvény értelmében leendő szervezése s rendezése, illetőleg törvényszabta állapotba helyezése iránt komolyan utasítsa, s intézkedése eredményéről illető minisztériumot értesitse.

Szuperintendens ur jelentvén, hogy az illető esperesi hivatalok utján érdeklett egyházakat utasította, hogy iskoláikat a törvény értelmében szervezzék, újabb határozat szüksége fenn nem forog; érdeklett esperesi hivatalok részéről e tárgyban teendő jelentéstétel bevéartván

10. Ugyanazon minisztérium 13,260. szám alatt fölhivja szuperintendensi hivatalunkat, hogy a Bartal Antal és Homann Ottó egyetemi magántanárok által megindított „Philologiai szakközlöny“re figyelmeztesse az illető tanférfiakat.

Ezen szakközlöny az egyházkerületi tanintézetek tanárainak ajánltatott a szuperintendensi hivatal által.

11. Ugyanazon minisztérium folyó évi 9622-ik szám alatt kelt rendelete által fölhivatva lévén szuperintendensi hivatalunk az iránt, hogy az 1870. évi ápril 15-ik 15,352-ik szám alatt kelt, s az egyházi földek adóját tárgyazó miniszteri rendelet következtében tett egyházkerületi intézkedésekről fenn hivatolt minisztériumot értesitse.

Ezen egyházkerületi rendelkezéseket szuperintendensi hivatalunk már fölterjesztvén, tudomásul vétetik.

12. A dunamelléki reformált egyházkerület folyó évi junius 3-án Pesten tartott közgyűlése jegyzőkönyvét 10 példányban, nemkülönben a tiszai ágostai hitvalásu egyházkerület, folyó év junius 1-én Rozsnyón tartott közgyűlése jegyzőkönyvét 10 példányban egyházkerületünknek megküldték.

A testvéri egyetértés ezen újabb nyilatkozata kedvesen fogadtatott, s egyházkerületünk jelen gyűlés jegyzőkönyvének a testvéregyházkerületek részére viszont megküldését kedves kötelességének ismerendi.

13. Az erdélyi evangélikus reformált egyházkerület közzsinati jegyzője: Elekes Károly ur szuperintendensi hivatalunkhoz intézett levelében a moldva-oláhországi missióügy békés egyetértéssel leendő elintézése tekintetéből kéri egyházkerületünket oda működni, hogy egyházkerületi gyűlésünk a moldva-oláhországi magyar hitfeleink egyházi ügyét tanácskozása tárgyává tévén, egyszersmind a magyarhoni 5 reformált egyházkerület egyetemes gyűlésének mihamarábbi összehívását szorgalmazván, az egyetemes gyűlésnek szóbanforgó ügyben lehető legjobb megállapodása s intézkedése eszközölthessék.

Egyházkerületünk a moldva-oláh missióügy miként rendezése tárgyában hozott, s a testvéregyházkerületekkel közlött javaslata mellett továbbra is megmarad, az 5 reformált egyházkerület egyetemes gyűlésének mihamarábbi összehívását óhajtja s jelen gyűlésünk határozata szerint is eszközölni fogja.

14. A felsőborsodi egyházmegye Ivánkán, szeptember 7-én tartott közgyűlése jegyzőkönyve 17-ik száma alatt fölterjeszti, hogy a nagy-bárcai egyház által tett s

bejelentett azon cserét, melyszerint a tanítói beltelek szaporítására egyik szomszéd-tól 39 ööl kertet cserélt által, e helyett a tanítói kültelki állományból két annyit t. i. 78 ööl irtás földet adván át, megerősítette.

A szükségesnek talált csere helybenhagyatik.

15. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 14-ik száma alatt a mártonyii, bánfalusi, meszesi, hegymegi építkező s államsegélyért folyamadó egyházak s a bánfalusi egyháznak ezenkívül még mind a négy egyházkerületben leendő közhirdetés utjáni segélyezést is kérő folyamodványait pártolólág terjesztvén föl.

Kérvényeik a pénzügyi választmányhoz tétettek át. A bánfalusi egyház pedig a testvéregyházkerületek figyelmébe s pártfogásába körhirdetés utjáni segélyezés végett is ajánltatik.

16. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 8-ik száma alatt a kazinci egyházban a fafizetés és némely ottani fekvőségek eladása tárgyában hozott azon határozatot terjeszti föl, miszerint a famennyiségre nézve, nemtekintve a telkesek számának fogyását vagy gyarapodását: a lelkész 14, a tanító 7 ööl tiszta szinlát kapjon évenként, figyelembevén azt, hogy ezen kiadandó ölfamennyiség kevesebb, mintha az eddigi mód szerint 3 telkes gazda fizetne egy ölet. Ezen lát a telkesek beszállítani a gyalogok fölaprózni köteleztetnek. A favételre fordítottassék az előadott okoknál fogva, a kivetett krajcáros tőke, a hiány pótolassék az egyház közpénztárából. A Némedy-féle hagyaték átíratása vétessék foganatba előbb, azután bocsátassék áruba a kérdéses ház. A régi haszonvehetetlen szőlők áruba bocsátatók, az eladandó fekvőségek ára azonnal tökesítettvén.

Az egyházmegye határozata a felsorolt indokok alapján jóváhagyatik.

17. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 3-ik száma alatt a felső-kelecséni lelkész használatában levő erdőnek, nehogy annak értéke a naponkénti rongálás által alászálljon, még ez évben lehető átadás föltétele mellett 1390 frt. áron javasolt eladását biztos jövedelem tekintetéből a lelkészre nézve előnyösnek látván, abba beleegyezik a tőke biztosítása tekintetéből azonban a lehetőségig megkísérlendőnek vélné azt, hogy pénz helyett ezen erdőért haszonvehetőbb földterület cseréltetnék be.

Ezen ügy bővebb megfontolás és tárgyalás végett illető egyházmegyéhez azon utasítás mellett tétetik vissza, hogy vegye figyelembe, vajjon a fakivágatás és az erdőterületnek célszerű művelése, vagy legelő gyanánt fölhasználása, nem több jövedelmet biztosítana-e a lelkésznek, mintha az, a mint van, mindenestől eladatnék. Másként ha kiderülend, hogy az egyházkerület által ajánlott módok nem mutatkoznak előnyösebbnek az eladásnál: az eladásba egyházkerületünk is belenyugszik, ajánlván, hogy az mindenestre árverés utján történjék.

18. Ugyanazon egyházmegye Bodnár Endre sajókazai lelkész ur kérelmét, melyszerint a közte és hivatal elődje Szücs Ábrahám közti egyezés következtében igen csekélyre olvadt s a papi jövedelem minimumánál is kevesebb fizetése pótlására bármely tárból segélyért esedezik, pártolólág terjesztvén egyházkerületünk elé.

Addig, míg folyamodó lelkész és Szücs Ábrahám közti egyezséget és viszonyt szerződött felek körülményei lehető változása folytán az illető felsőborsodi egyházmegye meg nem másítja: Bodnár Endre kazai lelkész ur a szükösi tárból évenként 50 forint rendes jótéteményben részesített határozatott.

19. Az alsóborsodi egyházmegye 1871. szeptember 5-én Csabán tartott közgyűlése 12-ik szám alatti határozatában a miskolci lyceum kebelében alakult tápintézetnek az állandóul hirdetni szokott intézetek közé leendő fölvetését ajánlattal terjeszti föl.

Melynek folytán a miskolci lyceum tápintézete már ez évben is, jövőre pedig minden évben az állandóul hirdetendő intézetek sorába fölvétetni határozottatott.

20. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlés 11-ik száma alatti határozatában fölterjeszti a bábai egyház s belhivatalnokai között az adóügy tárgyában kötött, utóbbiaknak hivataloskodásuk idejére szóló, de utódaikat nem kötelező egyezséget.

Egyházkerületünk az illető egyházmegye által is pártolólág ajánlott egyezséget jóváhagyja.

21. Olvastatott ugyanazon egyházmegye azon közgyűlése jegyzőkönyve 2-ik száma alatti határozata, melyszerint értesülvén arról, hogy a nagyméltóságu magyar királyi minisztérium, a diósgyőri lelkész failletménye tárgyában hozzá egyházmegyeileg történt fölterjesztésre, illetőleg kérelemre tagadó választ adott, miután az egyház és lelkésze közt fenforgó visszás ügy kiegyenlítésére a helyszinén megjelent egyházmegyei küldöttség egyezséget kísérlő jóakarata is az egyháztagok konok megátalkodottsága s makacssága miatt kívánt sikerre nem vezetett: ámbár felterjesztő egyházmegye a díjlevélben kötelezett 30 szekér famennyiség megválttatására magát feljogosítva nem érzi; mindazáltal egyházkerületünk jóváhagyása reményében a lelkész és egyháztagok közötti béke kedvéért beleegyezett abba, hogy a lelkészi failletmény évenként 6 öl 4 láb hosszú kemény tűzi fában állapítatik meg oly föltétellel, hogy e kötelezettség teljesítésére, s említett famennyiségnek bármi árért leendő beszerzésére az egyháztagok magukat föltétlenül kötelezzék; ellenesetben a díjlevélben kitett famennyiség befizetésére a diósgyőri egyháztagok a polgári hatóság igénybevételével is kényszerítettetni fognak.

Egyházkerületünk az eredeti díjlevelet sértetlen épségben minden esetben fen kívánja ugyan tartani, mindazáltal a diósgyőri egyház változott viszonyait különösen tekintetbevéve, belenyugszik abba, hogy a díjlevélben kötelezett 30 szekér famennyiséget, az egyház ennek megfelelő 8 öl 4 láb hosszú, a lelkész lakához szállított kemény szín ölfá mennyiséggel megválthassa, utasítván a diósgyőri egyházat, hogy a lelkészi hivatal részére tagosítás alkalmával heti fajzás fejében adatott 5 hold erdő illetőséget is a lelkészi hivatal szabályszerű használatára tartsa föl, föltartván az alsóborsodi egyházmegye abbeli határozatát, hogy ellenesetben a díjlevélben kitett famennyiség befizetésére polgári hatóság igénybevételével is kényszerítettetni fognak.

22. Az alsözempléni egyházmegye 1871. szeptember 5-én Sárospatakon tartott gyűlése jegyzőkönyve 5. száma alatt a Véke, Boly sat. egyházakban szétszórt hiveink érdekében jelenti, hogy ott a főtiszteletű egyházkerület által adott 150 forint segélyével már iskola építettett, de a lelkészt érdeklő szolgálmányokra nézve semmi sem történhetett; ennélfogva 21 év óta csaknem díjtalanul szolgáló szentesi lelkész segélyezésére, addig míg az ott szétszórt hivek lelkészi gond alá összeszedetnének, s az őket illető terheket önként elvállalnák, egyházkerületünk 100 forint segélyt nyújtani kegyeskednék.

Miután egyházunkban a lelkészi szolgálattal élő tagok az egyházi teherviselés alól föl nem oldozhatók, a lelkészi gondozás alá összeszedendő Véke, Boly sat. egyházakba szétszórt hivektől is megváratik, hogy e tekintetben rájuk váró egyházi kötelességeiket is teljesítendik. Addig azonban, míg Véke segédlelkésszel láttatnék el, a szentesi lelkész fáradozása jutalmául egyházkerületünk a szükösi tárból évenként 50 forintot rendel adatni, oly kötelezéssel, hogy a különböző helyeken szétszórt hiveket legalább évnegyedenként egyszer meglátogassa, s vendégtanításokat is tartson.

23. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 32-dik és 33-dik száma alatt fölterjesztett határozatában Székely József b.-sárai és Szántó Sándor leleszi előkönyörgöket segélyezésre ajánlja.

A pénzügyi választmányhoz tétetik át.

24. Ugyanazon egyházmegye a vámos-ujfalusi egyház módosított lelkészi díjlevelét megerősítés végett fölterjesztvén,

miután ezen díjlevél a réginél szabatosabbnak és biztosabbnak találtatott: egyházkerületi kormányzékünk által is megerősítettet, s annak egy párja a levéltárba tétetni, más párja az egyházmegyének, az eredeti példány az egyháznak visszaküldetni rendeltetett.

25. A gömöri egyházmegye 1871. szeptember 5-én Rimaszécsben tartott gyűlése jegyzőkönyve 43-ik száma alatti határozatában Somody János beretkei lelkésznek abbéli kérelmét, hogy egyházkerületi szükösi tárunkból eddig nyert 12 frt. rendes évi jótéteménye főlebb emeltessék, terjesztvén föl:

az egyházmegye által felhozott indokok alapján folyamodó lelkész évi rendes jótéteménye 40 forintra határozatott fölemeltetni.

26. Az abauji egyházmegye 1871. szeptember 5-én Göncön tartott közgyűlése jegyzőkönyve 20., 21. száma alatti határozatában pártolólág fölterjesztett novaji iskolát építő s eladósodott, valamint a mérai szintén adóssággal terhelt egyházak segélyt kérő folyamodványaik

a pénzügyi választmányhoz tétettek át.

27. Több rendbeli, részint halál által megürült, részint változás alá jött lelkési állomások törvényszerű betöltése jelentetett be az illető egyházmegyék által, jelesen:

a gömöri egyházmegye 1871. szeptember 5-ik napján Rimaszécsben tartott gyűléséből jelenti, hogy azon egyházmegyében Nagy Pál rimaszombati lelkész Tornallyára, Terhes Pál hamvai segédlelkész Rimaszombatba, Abloncy Pál szuhafői lelkész Kelemérbe, Seres József zsiپی lelkész Mártonfalvára, Ozsváth Dániel ragályi segédlelkész Szuhafőre rendes lelkészül választattak. Hasonlóul:

az alsózempléni egyházmegye 1871. szeptember 5-én Sárospatakon tartott gyűlése jegyzőkönyve 8., 9. száma alatt fölterjeszti, hogy azon egyházmegyében Nagy Ignác böcsi segédlelkész Tallyára, Buda János nagy-géresi lelkész Semlyénbe, Gecsey Péter tolcsvai segédlelkész Tarcalra, Kozma Ferenc sátoralja-ujhelyi segédlelkész a szomotor-vécsei egyházba rendes lelkészül választattak.

Tudomásul szolgál.

28. A főiskolai ügyekben működő egyházkerületi küldöttség folyó évi július 3-ikán kelt jegyzőkönyve 15-ik száma alatt Fölméry Lajos bölcsészettanár előterjesztését közli a szépészeti muzeum állásáról, segélyforrásokat jelölvén ki ezen muzeum gyarapítására, s különösen e célra egy az iskola pénztárára utalványozandó 100 forint állandó évi segélyt hozván javaslatba.

Egyházkerületünk a szépészeti muzeum óhajtott gyarapítására az előterjesztésben kijelölt egyik segélyforrásul az egész évről magánvizsgát tevőktől járuló 2 forint, a félévről tevőktől pedig 1 forint illetéknek e célra fordítását helybenhagyja, s szabályszerűen foganatba vétetni rendeli. Maga részéről pedig bármennyire meg van is győződve ezen szépészeti muzeum gyarapításának szükségéről, de tekintetbevé a főiskola pénztárának ez idő szerint sok oldalról igénybevett tetemes kiadásait: e célhoz állandó segélylyel még most nem járulhat; mindamellett is azonban időnként, egyik vagy másik rendelkezése alatti pénztárból, a körülményekhez képest kisebb vagy nagyobb mérvben bizonyos segélyösszeget készséggel följánl, s azt annak idejében utalványozandja.

X 29. Ugyanazon egyházkerületi küldöttség azon jegyzőkönyve 16-ik pontja alatt fölterjesztett érettségi vizsgák fölvételéről szóló azon javaslat, melyszerint magán érettségi vizsgát csak év végén a vizsgák folyama alatt lehessen tenni; továbbá érettségi vizsgát csak az tehessen, ki a VII-ik osztály bevégzéséről akár nyilvános, akár magán bizonyítványt mutat föl, s végre, hogy a többi magánvizsgák fölvételére nézve is, ezen határozat szolgáljon irányadóul, a mennyiben bármelyik osztályból csak az tehet vizsgát, ki a megelőző osztály bevégzéséről bizonyítványt képes fölmutatni:

azon hozzáadással emeltetik határozatra, hogy az érettségi vizsga általában a VII. osztály bevégzése után egy évi időtartam multával vétethetik föl.

X 30. Ugyanazon egyházkerületi küldöttség jegyzőkönyve 31. száma alatt azon tapasztalásból indulva ki, miszerint a felgimnáziumi növendékek tudományos és erkölcsi előmenetelére károsan hat az, ha a gimnáziumi segédtanár évenként, sőt néha egy évben kétszer, háromszor is változik, jónak látta az egyházkerületi gyűlés jóváhagyása reményében gimnáziumunk ezen nagy baján addig is, míg az egyházkerületnek módja lenne ezen bajt állandó tanár beállítása által gyökeresen orvosolni, némileg úgy segíteni, hogy a főiskola egyik reménydus növendékét *Radácsi Györgyöt*, ki tanítói ügyességének s képességének mint gimnáziumi segédtanár az 1870—1-ik iskolai évben nyilvános bizonyosságát adta: 3 évre megválasztotta segéd-tanári címmel, s 500 forint fizetéssel, ajánlván őt vallástanítóul az államképezdébe, hova, ha az államkormány által kineveztetnék, az onnan járuló díj, az 500 forint fizetésbe ne számíttatnék be.

Egyházkerületi küldöttségnek ez ügyben tett intézkedése jóváhagyatik, s Radácsi György mint elválasztott gimnáziumi segédtanár ily minőségben megerősíttetik; kötelezettsége azonban ezen segéd-tanári állomásán azon méltányos szempontból, hogy ez, történhető előléptetésében akadályul ne szolgáljon, nem három, hanem csak egy évre terjesztetik ki. Nevezett segédtanár e mellett az államképezdei vallástanításra is ajánlatni fog, melyre ha ki fog neveztetni, az államtól fizetendő díj, tanári díjába beszámíttatva nem leend.

X Ennek alkalmából azonban, miután köztudomás szerint az államképezdei vallástanítás, az államkormány által a többi képezdei tanórák arányában felette csekélyül díjaztatik: mulhatlanul szükségesnek látja egyházkerületünk, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztérium szuperintendensi hivatalunk utján értesíttetnék s illetőleg kéretnék föl az iránt, hogy a képezdei vallás tanórákat a többi képezdei tanórák arányában méltányosabb díjjal jutalmazza; ellenkező esetben azon sajnós körülmény következhetik be, hogy az államképezdébe vallástanításra vállalkozó nem leend.

31. Ugyanazon egyházkerületi küldöttség jegyzőkönyve 32. pontja alatt véleményesen fölterjeszti, hogy miután a mai kor szelleme, midőn a népek a vasutak és távirdák használata mellett oly közel érintkezésbe jöttek egymással, mindinkább követeli a mivelt népek nyelvének elsajátítását; miután több protestáns tanintézetben, mint például a pesti és debreceni gimnáziumokban is fölmentik az egyes folyamodó növendékeket a görög nyelv tanulásától; miután egy klasszikus nyelvvel is megbirkózni nagyon elég, s e tekintetben a választásnak nálunk okvetlen a latinra kell esni multunk iránti tekintetből is, a görög nyelv tanulása alól mindazon tanoncok, kik azt jövő pályájukra nézve nem tartják szükségesnek: a szülék határozott kérelmére mentetnének föl; az ilyen tanonc azonban köteleztetnék arra, hogy vagy német, vagy francia nyelvből ugyanannyi órát vegyen, a mennyi görög tanóra alól fölmentetett.

Egyházkerületünk tekintetbevéve egy részről azt, hogy gimnáziumunk nagy részben a papi pályára készülő ifjainknak szolgál előkészítő intézetül, de másrésztől gimnáziumunk tudós jellegét, s az államközéptanodákkal egyöntetűségét is mennyire lehet föntartani akarván, úgy a papi, mint a jogi és orvosi pályára készülő ifjaktól

méltán megkívánható magasabb tudományos műveltség érdekében mindaddig, míg a magas minisztériumnak a középtanodák ujonnan szervezése ügyében közel kilátásba helyezett intézkedései folytán felekezeti tanodáink is átalakíttatnának: a klasszikus nyelvek tanítására nézve, az eddigi tanrendet ily kivételes intézkedések, s gyökeres változtatások által ekként megzavartatni célszerűnek nem látja, s így a görög nyelvet gimnáziumunkban továbbra is kötelezett tantárgyul meghagyni határozza.

X 32. Ugyanazon egyházkerületi küldöttség jegyzőkönyve 34. száma alatt Bokor József hittanár urat folyamodványa folytán az államképezdében általa adott, de a kormány által igen csekélyül díjazott vallástanórákért, az egyházkerület pénztárából 150 forintnyi összeg pótdíjjal kérvén jutalmaztatni.

A mennyiben nevezett tanár ur az államkormány által megígért 150 forintot az államképezdében általa adott tanórákért fölvette, s egyházkerületünknek oly alapja nincs, melyből ezen díjt pótolhatná: az egyházkerületi küldöttség által ajánlott összeg illető tanár urnak meg nem adathatik.

X 33. A sárospataki főiskolai előjáróság részéről előterjesztvén, hogy a főiskolai testgyakorda a miatt, mert az ennek vezetésével megbízott egyén sok okból nem képes a vezetésre, a legszerényebb igényeket sem elégíti ki, véleményezi, hogy a jelenlegi tanító fölmentvén hivatalától, a testgyakorda vezetésével az államképezdében e téren működő szakképzett egyén bizassék meg 300 o. é. frt. díjazás mellett. Azon időre pedig, midőn, s a mig az uszás tanításának ideje van, jónak vélné Kassáról a hadparancsnokságtól az uszás tanításra katonákat kérni, kik a 300 forinton felül levő 100 forint díjért, a mennyiben az eddigi tanító díja 400 forint volt, e szakmára kétségkívül készséggel vállalkoznának.

Ezen véleményes előterjesztés elfogadtatik, s annak kivitelével Hegedűs László főiskolai világi algondnok ur a főiskolai előjárósággal együttesen megbizatik azon utasítás mellett, hogy a jelenben köztudomás szerint nagyon rendezetlen állapotba jutott testgyakorda célszerűbb berendezésére, valamint arra is terjeszszék ki figyelmeztetést, s lehetőleg eszközöljék, hogy a Sárospatakon fölállíttatni célbavett lövölde létesítéséhez részvény útján a főiskola is az ifjuság ottani képeztetése szempontjából hozzá járulhasson, s annak használatát igénybevehesse.

34. A sárospataki főiskolai akadémiai folyó iskolai évi tanrend bemutatvatván:

Tudomásul szolgál. De egyszersmind ennek alkalmából megújítja egyházkerületünk azon már régibb határozatát, melyszerint az akadémiában kellő számban kiszabott tanórák az illető tanárok által pontosan megtartandók; a meghatározott 10 tanóránál kevesebbet adhatni csak a magyar irodalom tanára, egyszersmind főkönyvtárnok és a főiskolai lelkész-hittanárnak terhesebb elfoglaltásuknál fogva engedtetvén meg. Elvárja az egyházkerület az illető tanároktól, hogy magukat az egyházkerület erre vonatkozó régibb és újabb határozataihoz mindenkorra készséggel alkalmazandják.

35. Olvastatott Kun Dániel sárospataki főiskolai jogigazgató urnak Patakon, 1871. szeptember 22-én kelt jelentése, melyszerint a sárospataki főiskolára a boldog emlékü Horváth Mária kegyes hagyatéka után, ide számítva az istvánházi pusztát is, az ungvári adóhivatal által 1870. szeptember 9-én több mint 26000 frt. hagyatéki illeték vettetett az 1868: XXIII. törvénycik 21-ik §-a ellenére, mely a tudomány, közoktatás és közjótékonsági célokra tett hagyományok és ajándékozásokat illetékmenteseknek rendeli, mely eljárás ellen az ungvári adóhivatalnál, s egy uttal a még akkor Ungváron székelő beregszászi pénzügyi igazgatóságnál is panaszt emelvén, azon okból, mivel Horváth Mária 1867. ápril havában halván el, az 1868: XXIII. törvénycik 21. §-a pedig 1868. augusztus 14-én lépven életbe, idé-

zett törvénycikk kedvezményeit a pénzügyi igazgatóság az 1867-ben megnyílt hagyatéokra alkalmazhatónak nem találta, s ily módon kérésére kedvezőtlen választ nyervén, jónak látta magyar királyi pénzügyminiszter Kerkápolyi Károly ö nagyméltóságához is folyamodni, de a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminisztérium sem tartván magát jogosítottnak, hogy a törvénynek visszaható erőt tulajdonítson: a pataki főiskolát az illetékek fizetésének kötelezettsége alól föl nem mentette.

Egyházkerületünk jogigazgató ur e jelentését fájdalmasan vévén tudomásul, sok szükséggel küzdő s az állam által sem segélyezett főiskolánkra igen súlyos teherként nehezülő ezen hagyatékkilleték fizetés kötelezettsége alól menekülni célravezetőbb utat nem lát maga előtt, mint bizva az országos törvényhozótestületnek a közoktatási s közjótékonyági intézetek iránti atyáskodó loyaltásában, kérelmet intézni az országos képviselőház elé; kérelme megadatását, annyival is inkább reménylven, mivel boldog emlékű Horváth Mária minden hagyományai oly közoktatási és közjótékonyági célokra hagyattak, melyek nemcsak az 1868. 23-ik törvénycikk értelmében nyilvánult törvényhozói bölcsesség által is illetékmenteseknek rendeltetnek, hanem maga az állam által is segélyeztetnek; megemlítettök határozván a kérvényben azt is, hogy a többek közt oly alapítvány is céloztatik hagyatékkilletékekkel megrovatni, mely a kegyes alapító végrendelete szerint csak 25 év mulva lép életbe, s melynek célja egészen hazai, t. i. egy Sárospatakon föllállandó polytechnicum, e mellett a miskolci leánynövelde részére hagyott 300 frt. évi jövedelem, mely 5% alapon van tőkesítve, az illető pénzügyigazgatóság által 6000 forint után rovatott meg, holott ezen 300 frt. évi hagyatéka a sárospataki főiskola, mint főhagyományos által a leánynövelde részére 6% alap mellett csak 5000 forinttal elégített ki. Egyházkerületünk ebbeli kérelmének, minél nagyobb nyomatókat akarván adni: jelen közgyűlésünk egyeteme hazánk nagy férfiat Deák Ferenc képviselő urat határozta tiszteletteljesen fölkérni, hogy e tárgyban egyházkerületünk részéről a többi hagyományos intézetek u. m. az unghi reformált egyházmegye templomai, iskolái, szegényebb lelkészei s tanítói, a debreceni, pesti, pápai főiskolák, miskolci, szigeti gimnáziumok, pesti nemzeti színház és ennek nyugintézete, miskolci leánynövelde, moldva- és oláhországi missió nevében is az országgyűlés elé terjesztendő kérvényünket kegyeskednék a képviselőháznak benyújtani s kérelmünket hathatós pártfogásával támogatni. Ezen határozatunk végrehajtása körül szükséges lépések mielőbb megtételére elnökeink: Kun Bertalan szuperintendens, és világi főgondnok: idősb b. Vay Miklós urak bizatván meg.

X 36. Sárospataki főiskolánk pénzügyi állapota egyházkerületünket legközelebről érdekelvén: indítvány tétetett, hogy jövőre főiskolánk rendes bevételeiről és kiadásairól szükséges volna évenként rendes költségvetést készíteni, mely minden évben egyházkerületünk előtt bemutatván, egyházkerületi közgyűlésünknek minden előforduló szükségek mily arányban lehető fedezésénél tájékozásul szolgálna.

Ezen indítvány általános helyesléssel találkozván, egyházkerületi küldöttség utasittatik, hogy a sárospataki főiskola bevételeit és kiadásait előtűntető budgetet annak idejében előre megkészítvén, azt minden évben tavaszi egyházkerületi gyűlésünkre fölterjessze.

37. Olvastatott a papi diplomák kiosztásával megbizott küldöttség jelentése az iránt, hogy a jelen gyűlés alkalmával fölvatott ifju lelkészeknek papi okleveleik alakszerűen kiállítva kiosztattak, mely alkalommal a szokott illetékek fejében bevétetett a sárospataki főiskolai könyvtárra 60 frt. 90 kr., a papi özvegy-árvatárra 69 frt. 30 kr.

Tudomásul vétetvén, küldöttség utasittatik, hogy a bevett pénzeket illető pénztárakba szolgáltatassa.

38. A gömör-tornamegyei magyar királyi tanfelügyelő ur f. é. augusztus 1. 454. sz. alatt kelt levelében fölhívja szuperintendensi hivatalunkat az iránt, hogy a szalóci iskola az országos tanügyi törvény kívánatainak meg nem felelvén, a hiányok elhárításáról gondoskodják.

A szalóci egyház ezen bepanaszolt hiányok elhárítására szuperintendensi hivatalunk által megintetvén, az illető egyházmegye utasítatik, hogy nevezett egyház iskolai ügyeinek azótai miben létéről magának tudomást szereztvén, eziránt szuperintendensi hivatalunkat értesitse.

39. A hajdúkerületi s szabolcsmegyei magyar királyi tanfelügyelő ur ⁴⁰⁸₈₇₁-ik száma alatt kelt levelében értesítvén szuperintendensi hivatalunkat a kerületbeli iskolák hiányairól, ezeknek elhárítása iránti intézkedésre hívja föl s rovatos íveket közöl az iskolai ügy nyilvántartására.

Ezen rovatos ívek egyházkerületünk tanügyi válaszmányának megfigyelés végett kiadatnak.

40. Abauj- és borsodmegyei tanfelügyelő Imre Lőrinc ur szuperintendens urhoz 724 forintot a felnőttek oktatása körül magukat érdemesített tanítók közt leendő kiosztás végett küldvén: szuperintendens ur jelenti, hogy ez összeget az illető tanítóknak kézbesítette.

Tudomásul szolgál. Egyszersmind megvárja egyházkerületünk népiskolai tanítóinktól, hogy ily fontos ügyben, mint a felnőttek oktatása, hasonló díjra többen is fogják magukat érdemesíteni.

41. A rimaszombati egyesült protestáns gimnázium igazgatósága betérjeszti az 187⁰/₁-diki tanévről szóló osztályzati jegyzőkönyvet.

Tudomásul vétetvén, az egyházkerület levéltárába letéetni határozatlik. Ennek alkalmából továbbá megvárja egyházkerületünk, hogy a sárospataki akadémiai s gimnáziumi igazgatók is együttesen elkészítvén az illető tanévről szóló jelentéseiket, azokat a vizsgák idejére pontosan adják be.

42. A lasztoméri és szőlőskei egyházakból panaszként terjesztetvén föl, hogy a római katolikus plébános a vegyes házasságokat protestáns részről kihirdetés és bizonyítvány nélkül megeskette s a kassai római katolikus püspökség részéről e fölpanaszlott ügyben még is elégtétel nem szolgáltatott.

Nagy megütközéssel veszi egyházkerületünk, hogy vallásos sérelmeink az országos törvények dacára s a vallásos jogegyenlőséget, szabadságot hangosan követelő korszellem ellenére, nemhogy gyérülnének, sőt naponként megdöbbenő mérvben szaporodnak. Sajnosan veszi, annyival is inkább, mert a sérelmek épen lelkészekről, a velünk nem egy hitfelekezetűek lelkészeitől jönnek, kik a megszentezett országos törvények lábbal tapodása által hűveik előtt vétkes példával járnak, s az ugyanazon honnak polgárait egymással szemben gyűlöletesekké tenni igyekeznek. S mindezek elkövetetnek a nélkül, hogy a sérelmet előidéző másfelekezetű lelkészek illető felsőbb egyházi hatóságaik által, még bepanaszlás esetében is, rendre és törvénytiszteletre utasítatnának. E szomorú és mindig gyakoribb tapasztalatok folytán ujlag utasítatnak lelkészeink, hogy a vallásos sérelmi ügyekben szigorúan ragaszkodjanak az egyházkerületi utasításokhoz; a sérelmek, egyházkerületünk által egyenesen a vallás- és közoktatási minisztériumhoz fogván betérjesztetni. S legközelebb jelen sérelmi esetek is szuperintendensi hivatalunk által oda fölterjesztetni határozattak.

43. A szádellői egyház anyagi korlátolt helyzetét hozván föl indokul: helybeli iskolája érdekében előnyösnek s legcélszerűbbnek látja, ha azt községi iskolának nyilváníttja, mire kéri egyházkerületünk jóváhagyását.

Ezen ügyben első illetékes bíróság lévén az illető egyházmegye, miután ez alakszerűen oda fel nem terjesztetett, s így behatólag nem tárgyalható: oda azon utasítással tétetik vissza, hogy az egyházat ezen elhatározására bíró körülményeket megvizsgálván, azt az egyházkerületnek az iskolák ilyeszerű átalakítása ügyében hozott határozatának szem előtt tartására utasítsa, s ha e célra segély szüksége forogna fenn, eziránt a szuperintendensi hivatalt a további teendők végett értesitse.

44. Olvastatott Czelder Márton misszionárius urnak szuperintendens urhoz intézett levele, melyben egyházkerületünket kéri, hogy boldog emlékü Horváth Mária alapítványából a galaci lelkész részére évenként 300 forintot biztosítani, továbbá, hogy Kelemen Ferenc a missió körül 7 év óta haszonnal működött tanítót Krajovába exmittáltatni méltóztatnék.

Míg a galaci egyház helyi körülményei e segélyt igénylik, s egyházkerületünk ennek szükségét látni fogja, a galaci lelkészi hivatal részére a Horváth Mária alapból 300 forint évi segély ki fog szolgáltatni, melyről a galaci egyház jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő lesz. Kelemen Ferenc tanító exmittáltatását tárgyzó kérelem egyházkerületi szabályainkba ütköző lévén, nem teljesíthetők.

45. Felsőborsodi egyházmegyében hivataloskodott elaggott hivatal nélküli tanító, Boldy András, papi özvegy-árvatárunkba 1865. végeig 1 frt. 10 kr. részvénydíjt folytonosan fizetvén, mint önhibáján kívül hivatalképtelenné vált tanító ezen részvény utáni illetményét, a befizetett részvénydíj után eső arányban kiadatni kéri.

Dékáni hivatal utasítatik, hogy folyamodó kérelmét az alapszabályok értelmében teljesítse.

46. Perbenyiki lelkész Szalontay István tűzvész által károsult egyháza részére segélyért folyamodván.

Kérelme a pénzügyi választmányhoz határozottatott áttétetni.

47. Szuperintendens ur jelentvén, miszerint a szuperintendensi hivatalt illető perkupai malom s hozzá tartozott apróbb részjóság eladatása után befolyt pénzüsszegnek egyházkerületünk e tárgyban hozott határozatához képest alkalmas fekvőségbe helyezésére célszerű alkalom mutatkozik, a mennyiben Borsodmegye Szalonta községében épen a befolyt pénzüsszegnek megfelelő mintegy 120 hold föld lesz eladandó.

E tárgyban a perkupai malom eladatásával megbízott küldöttség bizatik meg, a küldöttségbeni részvételre Édes Albert nyugalmazott esperes és Szathmáry Király Pál segédfigyondnok urak is fölkéretvén, hogy e földbirtokot, ha célszerűnek találják a szuperintendensi hivatal részére lehető kedvező föltételek mellett vegyék meg.

48. Olvastatott a kassai egyháznak, illetőleg segédlelkészének az ottani római katolikus tanintézetekbe járó református növendékek vallásbani oktatásáért évenként 100 forint segély adatását tárgyzó folyamodványa.

Folyamodó katecheta ily módtoni segélyezésére egyházkerületünknek alapja nem lévén, utasítatik, hogy minden növendéktől vallástanítás díjául évenként 2 frt. tandíjat vegyen, s meghatalmaztatik, hogy vallástanról szóló bizonyítványt, csak e megszabott tandíj lefizetése után adhasson

49. Olvastatott Bodnár Endre sajkakazai lelkésznek azon ide terjesztett folyamodványa, melyben panasolja, hogy még mint berentei lelkész az általa ott hasznbérbe kiadott lelkészi birtokokért járuló azon hasznbér részletet fölvéven, mely hite szerint őt még jogosan illeté, ezért az 1871-ik év elején oda beállított új lelkész ellene az egyházmegye előtt követelést formált, mintha ő jogtalanul több részletet vett volna fel az új lelkész károsításával, s az ügyet az illető egyház-

megye valóban annak javára ítélvén el, kéri ez ügyet küldöttségi megvizsgáltság végett vagy az egyházmegyére visszatétetni, vagy jelen gyűlés tartama alatt egyházkerületi küldöttség által előbb megvizsgáltatni, s aztán ítélettel elláttatni.

Jelen fölterjesztvény az ügy kellő ellátása s részletesebb tárgyalása végett szuperintendensi hivatalunk által hátratozva az illető egyházmegyéhez visszatétetni határozatott.

50. Csoma Mihály nyugalmazott főiskolai tanár nyugdíját 840 forintra emeltetni kérvén:

miután eddigi nyugdíja már folyó évi tavaszi közgyűlésünk határozata folytán 600 forintra emeltetett, s azóta azon indokok, melyeknél fogva nyugdíja akkor főlebb nem emeltethetett, semmit nem változtak, ezen későbbi kérelme nem teljesíthetetik.

51. Berencsy Antal mihályi ref. tanító, fiának Berencsy Endrének mint a sárospataki államképezdében elégtelen osztályzatot kapott, s e miatt megbukott II-od éves tanítójelöltnek, még az ismétlők sorába, s az egyházkerületünk jogán ott élelmet nyerő tanoncok közé fölvetetésének eszközését kérvén:

Folyamodványa hátratilag a sárospataki főiskolai székhez azon utasítással tétetik át, hogy kellő tudomást szerezvén nevezett tanoncnak az államképezdében történt megbukása okairól és körülményeiről, ha e tekintetben reá nézve némi enyhítő körülmények forognának föl, atyja kérvénye értelmében az egyházkerület jogán ott ujalag leendő fölvetését lehetőleg eszközölje.

52. Tóth István nagy-gejőci nyugalmazott agg tanító azon kérelmét illetőleg, hogy népes családja fentartása tekintéből a hollandi gyámtárból segélyeztessék, és hogy a tanítói fizetés közte, s a segédtanító közt jövőre ne harmadrészen, hanem felében osztassék meg.

A kérelem első részére nézve az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz, második részére nézve pedig elintézés végett az egyházmegyéhez tétetik át.

Jegyzették: Bálint József, egyházkerületi főjegyző: az 1, 2, 3, 14, 15, 16, 17, 24, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 42, 43, 49, 50, 51, 52;
Misley Károly, egyházkerületi aljegyző: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 35, 36, 37, 40, 44, 45, 46, 47, 48;
Bodnár Endre, helyettesített jegyző: 10, 11, 38, 39, 41-ik pontokat.

Szerkesztette s kiadta:

BÁLINT JÓZSEF,

egyházkerületi főjegyző.

Betűrendes tárgymutató.

	Pont
Abauj- és borsodmegyei tanfelügyelő a felnőttek oktatásáért a tanítókat jutalmazza	40
Bábai lelkész és tanító, s az egyház közötti adóügyi szerződés	20
Bartal és Homann Ottó „Philologiai szakközlönyükre“ figyelmeztet a minisztérium	10
Berencsy Antal fiának az államképezdebe föl vételét kéri eszközöltetni	51
Bodnár Endre sajó-kazai lelkész kérelme segély iránt	18
Bodnár Endre más kérelme a berentei papi földek hasznobéire ügyében	49
Boldy András felsőborsodi agg tanító kérelme özvegy-árvtári illetményeért	45
Czelder Márton misszionárius kérelme a galaci egyház segélyezése ügyében	44
Csoma Mihály nyugalmazott tanár kéri nyugdíját felebb emeltetni	50
Diósgyőri papi fafizetés ügy	21
Domesztika ügyében küldöttségi véleményes jelentés	6
Elekes Károly erdélyi közzsinati jegyző föl hívása a moldva-oláhországi ügyben	13
Felső-kelecséni lelkész használatában levő erdő ügye	17
Főgondnok ur meg nem jelenése igazoltatik	1
Főlavatott ifju lelkészek papi okleveleik kiadására válaszmány neveztetik	3
Azon válaszmánynak jelentése	37
Földadó ügyben tett egyházkerületi intézkedésekről értesítést kér a minisztérium	11
Gömör-tornamegyei tanfelügyelő a szalóci iskolát szervezetlenségeért megróvja	38
Hajdukerületi s szabolcsmegyei tanfelügyelő az iskolák hiányáról értesít	39
Héthy Antal kérelmére a Horváth Mária-féle hagyományozott ungvári két ház javítása ügyében tett véleményes jelentése az egyházkerületi ügyésznek	7
Kassai egyház folyamodványa a katecheta díjazása iránt	48
Kazinci lelkészi fafizetés és némely fekvőségek eladásának ügye	16
Lasztoméri és szőlőskei egyházak által fölterjesztett vallásos sérelmek	42
Lelkészi megürült állomások betöltéséről tett jelentések	27
Martonyi, bánfalusi, meszesi, hegymegi egyházak segélyért folyamodása	15
Meg nem jelent segépgondnokok, képviselők és hivatalnokok magukat írásilag igazolják, s a megjelentek megbízó levelei is igazoltatnak	2
Miskolci egyház a 4-ik paplak eladása ügyében jelentéstételre föl hivatik	4
Miskolci egyház a lyceumban alakult tápintézet évenként hirdetés útján segélyeztetik	19
Nagy-bárcai egyház cseréje jóváhagyatik	14
Novaji és mérai egyházak segélyt kérnek	26
Perkupati malom ügyében szuperintendens ur jelentése	47
Rimaszombati egyesült protestáns gimnázium részéről az 1870 -- I. tanévről szóló osztályzati jegyzőkönyv beterjesztetik	41
Szádellői egyház kéri iskolájának községivé változtatását megengedtetni	43
Szalontay István perbenyiki lelkész tűzkárosult egyháza részére segélyt kér	46
Szavazatmulasztásért bírság alá esett lelkészek s egyházakról jelentés	5
Székely József b.-sárai, Szántó Sándor leleszi előkönyörgők segélyt kérnek	23
Somody János a szükösi tárból segélyezést kér	25
Tanfelügyelőség által eszközölt megintés Zemplénben: az agárdi, borsii, cigándi, kis-géresi, karádi, imregi, b.-sárai, zombori szervezetlen népiskolákat illetőleg	9
Tóth István nagy-gejőci nyugalmazott agg tanító a hollandi gyámtárból segélyt kér	52
Jegyzőkönyvek küldettek a dunamelléki ref. és tiszai ág. hitv. keruletectől	12
Jogtanodai vizsgák iránti miniszteri rendelet	8
Vámos-ujfalusi lelkészi díjlevél beadatik	24
Véke, Boly sat. egyházakban szétszórtan lakó hivek lelkészi és iskolai gondozása iránti intézkedés	12

Sárospataki főiskolai ügyek.

	Pont
Bokor József kérelme az államképezdei vallástanítási díj ügyében	32
Érettségi vizsgák fölveteléről szóló küldöttségi javaslat	29
Főiskolai akadémiai tanrend bemutatattik	34
Főiskolai évenkénti költségvetés készítése határoztatik	36
Görög nyelv kötelezett tantárgyul a gimnáziumban meghagyatik	31
Kun Dániel főiskolai igazgató jelentése a Horváth Mária-féle hagyatéki illeték iránt	35
Segédtanári állomás betöltése iránti egyházkerületi küldöttségi jelentés	30
Szépészeti muzeum gyarapítása iránt egyházkerületi küldöttségi jelentés	28
Testgyakorda és uszoda ügye	33

Betűrendes kimutatása

annak, hogy a jegyzőkönyvi egyes pontok, mely egyházmegyéket testületeket, bizottságot és egyeseket illetnek.

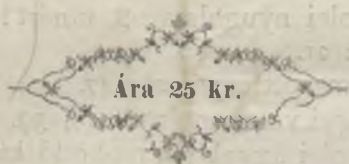
- Alsózempléni egyházmegyét: 9.
 Bábai egyházat: 20.
 Berencsy Antal mihályii tanítót: 51.
 Bodnár Endre sajó-kazai lelkészt: 18, 49.
 Bokor József főiskolai hittanárt: 32.
 Czelder Márton felsőbányai lelkészt: 44.
 Csoma Mihály főiskolai nyugalmazott tanárt: 50.
 Diósgyőri egyházat: 21.
 Édes Albert nyugalmazott esperest: 47.
 Egyházkerületi tanügyi választmányt: 19, 39.
 „ főiskolai ügyekben működő küldöttséget: 36.
 „ pénzügyi választmányt: 15, 18, 22, 23, 25, 26, 46, 52.
 „ dékáni hivatalt: 45.
 Egyházmegyéket egyetemesen: 42.
 Felsőborsodi egyházmegyét: 17, 49.
 Felsőzempléni esperest: 9.
 Ferenczy József hittudor esperest: 6.
 Főgondnoki hivatalt: 35.
 Főiskolai előjáróságot: 8, 10, 28, 29, 31, 33, 41.
 Galaci egyházat: 44.
 Hegedűs László főiskolai világi algondnokot: 33.
 Héthy Antal ungvári lakost: 7.
 Kazinci egyházat: 16.
 Kassai egyházat és segédlelkészt: 48.
 Lovász Miklós segédgondnokot: 47.
 Lovass Sámuel esperest: 47.
 Miskolci egyházat: 4.
 Nagybárcai egyházat: 14.
 Radácsi György gimnáziumi segédtanárt: 30.
 Sárospataki akadémiai tanárokat egyetemesen: 34.
 Szádellői egyházat: 43.
 Szathmári Király Pál segédgondnokot: 4, 6, 47.
 Szentesi lelkészt: 22.
 Somody János beretkei lelkészt: 25.
 Szuperintendensi hivatalt: 30, 35, 49.
 Tanítói kart egyetemesen: 40.
 Testvéregyházkerületeket: 6, 13, 15.
 Tornai egyházmegyét: 43.
 Unghi egyházmegyét: 7, 52.
 Véke, Boly sat. leányegyházakat: 22.

Értekezési Társaság

1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912

Balassagyőr-i Értekezési Társaság

Amelynek célja a hazánk történelmi emlékeinek megőrzése és a hazafias érzelmek erősítése.

Ára 25 kr.